

گزارش سومین نشست مشورتی

تدوین برنامه مدیریت جامع حوضه آبریز

تالاب سولدوز

۱۶ آبان ۱۳۹۵

نقده

با همکاری :

نمایندگان دستگاه های دولتی ، سازمان های مردم نهاد و جوامع محلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرایند تدوین برنامه مدیریت یکپارچه حوضه آبریز تالاب سولدوز در سال ۹۳ با هدف استقرار رویکرد مدیریت زیست بومی در این مجموعه در دستور کار اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی قرار گرفته که با همکاری دفتر طرح حفاظت از تالاب های ایران به مرحله اجرا خواهد رسید. به همین منظور پس از انجام مقدمات لازم برای شناسایی ذینفعان این مجموعه تالابی و با عنایت به مشارکتی بودن تمامی فرایند این برنامه مدیریتی، اولین نشست مشورتی تمامی دست اندرکاران به منظور آغاز این فرایند در اسفند ماه سال ۹۴ در نقده برگزار شد. طی این نشست یک روزه و در نتیجه فعالیت های گروهی و مشارکتی اعضای حاضر در نشست، چشم انداز و هدف نهایی این برنامه مدیریت تبیین و در ادامه گزارش فرایند کار این نشست تدوین شده و پس از انجام ویرایش نهایی و تایید دفتر طرح ملی حفاظت از تالاب های ایران، برای تمامی ذینفعان ارسال و نقطه نظرات تکمیلی ایشان دریافت و در گزارش لحاظ شد. پس از این مرحله، مقدمات برگزاری دومین نشست مشورتی برنامه ریزی و این نشست در ۱۲ و ۱۹ مرداد ماه در نقده با حضور نمایندگان تمامی ذینفعان حاضر در اولین نشست در محل سالن جلسات سد حسنلو برگزار شد. پس از برگزاری دومین نشست، طی بررسی های صورت گرفته در معاونت فنی و اداره محیط زیست، نشست سوم در تاریخ ۱۶ آبان ماه سال ۹۵ در بخش داری محد یار از توابع شهرستان نقده، توسط اداره حفاظت محیط زیست نقده برگزار شد.

برنامه ریزی برای برگزاری سومین نشست مشورتی تدوین برنامه مدیریت زیست بومی تالاب سولدوز

براساس پیگیری های بعمل آمده و برای ادامه فرآیند اجرایی تدوین برنامه مدیریت زیست بومی مجموعه تالاب سولدوز سومین نشست مشورتی فرایند تدوین این برنامه مدیریت در تاریخ ۹۵/۸/۱۶ با حضور کارشناسان دستگاههای ذینفع، نمایندگان جوامع محلی، و مسئولین مربوطه و کارشناسان دفتر طرح حفاظت از تالابهای ایران و کارشناسان محیط زیست استان و شهرستان بر اساس برنامه زمان بندی که در ذیل ارائه شده است در بخشداري شهر محمديار برگزار شد.

برنامه سومین نشست تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب سولدوز
۱۶ آبان سالن جلسات بخشداری محمد یار

عنوان	زمان
پذیرش	۸:۰۰-۸:۳۰
شروع جلسه (تلاوت قران و سرود ملی)	۸:۳۰-۸:۴۵
سخنرانی و خوشامد گویی نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استان	۸:۴۵-۹:۰۰
مروری بر استقرار مدیریت زیست بومی	۹:۰۰-۹:۲۰
تدوین برنامه مدیریت تالاب توسط نماینده طرح بین المللی حفاظت از تالابهای ایران	
سخنرانی فرماندار یا نماینده فرماندار	۹:۲۰-۹:۳۰
ارائه دبیرخانه در خصوص روند تدوین برنامه مدیریت، گزارش کارگاهها و بازخوردهای دستگاهها و دست اندرکاران نسبت به گزارش	۹:۳۰-۹:۴۵
استراحت و پذیرایی	۹:۴۵-۱۰:۱۰
مرور و تصویب اجزا اصلی برنامه مدیریت، اهداف راهبردی و اقدامات اولویت دار	۱۰:۱۰-۱۲:۱۰
تشکیل گروههای کاری:	۱۲:۱۰-۱۳:۱۰
• بررسی و تدوین ساختار سازمانی بین بخشی برای اجرای برنامه مدیریت	
ناهار و نماز	۱۳:۱۰-۱۴
ادامه بررسی توسط گروههای کاری و ارائه نتایج	۱۴:۰۰-۱۵:۳۰
پذیرایی	۱۵:۳۰- ۱۵:۴۵
تشکیل گروههای کاری:	۱۵:۴۵- ۱۷:۰۰
بررسی و تدوین برنامه و پروتکل های پایش وضعیت تالاب و اجرای برنامه مدیریت	

خبر مقدم گویی ریئس اداره محیط طبیعی اداره کل محیط زیست استان

این کارگاه مشورتی بر اساس برنامه زمان بندی ارائه شده باخیر مقدم گویی جناب آقای مهندس رعناقد ریئس اداره محیط طبیعی اداره کل محیط زیست به تمامی ذینفعان تالاب سولدوز به طور رسمی آغاز شد . ایشان در ابتدای عرایض خود اظهار داشتند جای امیدواری است که در حال حاضر مسئولین کشور به اهمیت و ارزش های تالاب های تا حدودی پی برده و رویکرد مناسبتری برای مدیریت این اکوسیستم ها در پیش گرفته اند که این مسئله ناشی از ارتقای آگاهی ها و فعالیت هایی که در معرفی حساسیت و نقش این زیستگاه ها صورت گرفته حاصل شده که در این راه تجربیات تلخ و شیرینی به دست آمده است. ایشان ضمن اشاره به ارزش های مختلف زیست از زوایای مختلفی می توان نگاه کرد که بخشی از آن اکوسیستم های تالابی می باشد. ایشان ضمن اشاره به ارزش های مختلف تالاب ها در زمینه های مختلف، اظهار داشتند بر اساس تقسیم بندی های صورت گرفته توسط مراجع علمی، بلایای طبیعی در ۲۴ دسته طبقه بندی شده که ۱۶ نوع از این آسیب ها منشا طبیعی داشته و ۸ نوع آن ناشی از فعالیت های انسانی می باشد که بیشتر این آسیب ها متاسفانه در کشورهای در حال توسعه اتفاق می افتد و همواره می توانند آسیب های جدی را برای این منطقه سبب شوند.

در ادامه جناب آقای احمدی کارشناس محترم طرح ملی حفاظت از تالاب های ایران ضمن خوشامدگویی به مدعوین و نمایندگان ذینفعان در این کارگاه و عرض تشکر از جناب آقای مهندس رعناقد که در ارتباط با اهمیت این برنامه مدیریت و مدیریت زیست بومی تالاب ها، مروری بر فرایند اجرای تدوین برنامه و دو نشست مشورتی برگزار شده داشته و در ارتباط با ادامه فرایند کار و نتایج آن توضیحاتی را ارائه نمودند. ایشان ضمن اشاره به برخی از مشکلات حال حاضر برای تالاب ها در سطح کشور از جمله عدم تقسیم و تخصیص عادلانه آب، تغییر کاربری اراضی حاشیه، بروز خشکسالی و کاهش نزولات جوی در حوضه های آبی کشور و ...، اظهار داشتند استقرار طرح مدیریت جامع با مشارکت موثر تمامی ذی نفعان برای حفظ، احیاء، و پایدار سازی ارزش های تالاب بوده و استفاده از ظرفیت های تالاب برای توسعه اقتصادی کشور، متضمن حفظ منافع معیشتی جوامع محلی است. او اهداف این نشست را نهایی سازی چهارچوب اجرایی، تعیین ساختار سازمانی بین بخشی اجرای برنامه مدیریت، تهیه برنامه پروتکل پایش عنوان نمودند و اظهار امیدواری کردند با سازماندهی دبیرخانه طرح در سطح استان و شهرستان و پیگیری برای تدوین و اجرای برنامه مدیریت تالاب و نیز پیگیری و فراهم سازی بستر برای ورود تجربیات و دانش تمامی ذینفعان، این برنامه مدیریتی با موفقیت به مرحله اجرایی خود وارد شود.

در ادامه جناب احمدی از مشکلات اصلی تالاب از جمله اینکه تالاب حق آبه مشخص ندارد و برای تمامی موارد از جمله شرب و صنعت و .. سهمی اختصاص داده می شود ولی برای خود طبیعت هیچ گونه سهمی در نظر گرفته نمی شود و از جمله مشکلات دیگر تالاب به تخلیه فاضلاب های مختلف و نیز رسوب ها و آلودگی ها و حتی خشکسالی ها در وضعیت تالاب اشاره نمودند و اظهار داشتند که این عوامل در وضعیت طبیعی و اکولوژیکی تالاب بسیار موثر می باشد.

و در ادامه اهداف کارگاه امروز به این صورت بیان کردند:

۱- مرور جداول و اهداف راهبردی و اقدامات اولویت دار

۲- بررسی ساختارهای سازمانی مرتبط با تالاب و پیشنهادات

۳- تدوین برنامه پروتکل تالاب

و سپس انتظارات خود را از دست اندر کاران برنامه بیان داشتند و برای همکاری اعضا و حاضرین در نشست در اصلاح و بازخوانی جداول تنظیم شده در نشست قبلی دعوت کردند :

در ادامه جداول توسط تمامی حاضرین در جلسه به صورتی که در ادامه خواهد آمد بازخوانی و تنظیم مجدد شد : که در ذیل جداول اصلاح شده آمده است:

هدف راهبردی ۱ - کیفیت و کمیت آب

● نهاد مسئول										اهداف و موضوعات اصلی	اقدامات اولویت دار						
اداره کل حفاظت محیط زیست	شرکت آب منطقه ای	استانداردی	فرمانداری شهرستان نقده	بخشداری نقده	سازمان جهاد کشاورزی	اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری	سازمان صنعت، معدن و تجارت	آموزش و پرورش شهرستان نقده	صدا و سیما			جوامع محلی	اداره کل شیلات	اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	دانشگاه	نیروهای انتظامی	
●	*				*	*						*			۱-انجام مطالعات جامع برآورد نیاز آب محیط زیست تالاب	بلند مدت:تامین ۱۰۰٪ نیاز آب زیست محیطی تالاب	کمیت آب
*	●		*						*						۲-ممانعت از برداشت های بی رویه از کانالها		
*	●					*			*						۳-ممانعت از حفر چاه غیر مجاز در حاشیه تالاب		
*	●				*										۴-تامین حق آبه مصوب تالاب بر اساس نتایج مطالعات نیازآبی		
●			*		*				*	*					۵-اشاعه فرهنگ زیست محیطی در بین مسئولین و مردم		
●	*				*										۶-اصلاح و بهسازی مسیر انتقال آب به تالاب		
●	*				*							*			۷-مطالعات تعیین سطح تراز بهینه آب		
●	*				*							*			۸-مطالعات تعیین حد بستر و حریم تالاب		
●															۹-تعیین و علامت گذاری حریم تالاب		
*					●										۱۰-اجرای طرح آبخیز داری در حوضه اطراف تالاب		
●															۱۱-انجام مطالعات عمق سنجی تالاب		
*	●														۱۲-نصب و راه اندازی اشل اندازه گیری تراز آب	بلند مدت:حذف ۱۰۰٪ ورود آلاینده ها در تالاب کوتاه مدت : کاهش ۳۰٪ سموم کشاورزی و آلاینده ها از طریق آموزش و افزایش آگاهی کشاورزان و جوامع محلی	کیفیت آب
*	●														۱-مدیریت معرفی سموم و کودهای شیمیایی		
*	●														۲-مدیریت پسماند های خانگی		
*	●														۳-مدیریت پسماند صنعتی		
*	*				*				*						۴-ممانعت از تخلیه لاشه های مرغداری در حاشیه تالاب		
●					*			*							۵-انجام مطالعات پایه بمنظور اطلاع از وضعیت آلاینده ها		
●	*		*		*										۶-احداث مراکز پایش زیست محیطی	هدف بلند مدت :حفاظت و ممانعت از تخریب و تغییر کاربری اراضی هدف کوتاه مدت: حفاظت و ممانعت از تخریب و تغییر کاربری اراضی	تغییر کاربری اراضی
*	*				●	*									۱-مطالعه و تهیه نقشه های کاربردی اراضی در حاشیه تالاب		
*												*			۲-ممانعت از صدور گواهی تغییر کاربری غیر مجاز و مخرب در حوضه		
*					●							*			۳-تعیین تکلیف اختلاف و تغییر کاربری اراضی		
*												*			۴-ممانعت از تخریب و تصرف اراضی حاشیه تالاب		
*					*	*						*	●		۵-تغییر محل مانور نظامی واقع در حاشیه تالاب		
*					●				*			*			۷-استقرار فعالیت های کشاورزی پایدار		
●	*								*						۸-مطالعه و تدوین برنامه بهره برداری خردمندان از نيزارهای تالاب		

هدف راهبردی ۳: احیاء و حفاظت از نوع زیستی تالاب

اهداف و موضوعات اصلی										اقدامات اولویت دار										نهاد مسئول *										نهاد همکار *																																																	
نیروی انضمامی					دانشگاه					گر دشگری و صنایع دستی					اداره کل میراث فرهنگی،					اداره کل شیلات					جوامع محلی					صدا و سیما					آموزش و پرورش شهرستان					سازمان صنعت، معدن و تجارت					اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری					سازمان جهاد کشاورزی					بخشداری محمدیار					فرمانداری شهرستان نقده					استانداری					شرکت آب منطقه ای					اداره کل حفاظت محیط زیست				
										۱- آموزش عمومی و افزایش آگاهی در خصوص اهمیت گونه ها										*																																																											
										۲- کنترل تردد و ورود و خروج افراد و گروهها در منطقه خصوصا" زمان تخم گذاری پرندگان										*																																																											
										۳- استفاده از پتانسیل های محلی برای حفاظت و پایش گونه ها										*																																																											
										۴- احداث پاسگاه محیط بانی										*																																																											
										۵- انجام مطالعات بر روی گونه های جانوری										*																																																											
										۶- جلوگیری از شکار و صید غیر مجاز										*																																																											
										۷- دایر کردن سایت پرنده نگری										*																																																											
										۱- بررسی و مطالعه وضعیت فعلی پوشش گیاهی										*																																																											
										۲- انتقال و کاشت گونه های بومی در بخشهای فاقد پوشش گیاهی										*																																																											
										۳- تعیین حد و حریم بستر										*																																																											
										۴- جلوگیری از تعارضات و تغییر کاربری										*																																																											
										۵- جلوگیری از برداشتهای بی رویه و غیر مجاز										*																																																											
										۶- مطالعه و بررسی و کنترل بیماریهای گیاهی										*																																																											
										۷- جلوگیری از چرای بی رویه دام										*																																																											
										۱- تدوین برنامه مدیریت بهره برداری از تولیدات تالاب										*																																																											
										۲- پهنه بندی										*																																																											
										۳- انجام اقدامات لازم بمنظور جلوگیری از مانور نظامی										*																																																											
										۴- اجرای حد حریم بستر										*																																																											
										۵- احداث ایستگاه پایش										*																																																											
گونه های جانوری																																																																															
										بلند مدت : پایداری سازی تنوع گونه ای حیات وحش تالاب در وضعیت مطلوب																																																																					
										کوتاه مدت : جمعیت اردک سر سفید نسبت به سر شماری سال ۹۴ محیط زیست ۲ برابر شود.																																																																					
گونه های گیاهی																																																																															
										بلند مدت : افزایش سطح پوشش گیاهی تالاب به ۸۰٪ و وسعت فعلی تالاب (۸۰٪ پوشش گیاهی باشد و ۲۰٪ آب)																																																																					
										کوتاه مدت : افزایش سطح نیزارها و سایر گونه های گیاهی از جمله جگن ، گز و شوره و ...به دو برابر سطح فعلی																																																																					
زیستگاه																																																																															
										بلند مدت : برخورداری از عناوین مناطق چهارگانه مدیریت و برخورداری از عنوان سلیت رامسر و تالاب بین المللی																																																																					
										کوتاه مدت : بهبود وضعیت زیستی تالاب تا ۴۰٪																																																																					
										وضعیت فعلی در جهت حفظ تنوع زیستی و زیستگاهی																																																																					

در طی جلسه و بازبینی و اصلاح جداول پیشنهاداتی مطرح شد که در ذیل به برخی از آنها اشاره می کنیم :
از جمله اینکه جناب آقای مهندس بنایی در طی پیشنهادی به کار گذاشتن اشل در تالاب به جای احداث ایستگاه هیدرومتری در تالاب را ارائه دادند که مورد توافق حاضرین نیز قرار گرفت چرا که اشل در مطالعات بتری متری بهتر است انجام شود و در تایید این مطالب آقای مهندس رعنا قد فرمودند که این کار موجب می شود تا بتوانیم آب ورودی و خروجی به تالاب را ارزیابی و اندازه گیری بکنیم و به نوعی حق آبه و میزان وارد شده به تالاب را اندازه گیری کنیم که به تایید حاضرین رسید در نتیجه تصمیم گرفته شد که برای اکثر تالاب ها اشلهایی را نصب کنیم تا بتوانیم افزایش یا کاهش سطح آب را کنترل بکنیم. در این قسمت بخش اول نشست به پایان رسید و پس از مدتی استراحت به بخش دوم نشست پرداخته شد

شروع بخش دوم از نشست :

– شروع فعالیت های مشورتی در قالب گروه های کاری برای بررسی و تدوین ساختار سازمانی بین بخشی برای اجرای برنامه مدیریت
پس از مرور فرایند کار تدوین برنامه مدیریت و به منظور ادامه فرایند تدوین برنامه در سومین نشست، خانم ائنی عشری کارشناس دفتر زیستگاه ها و امور مناطق سازمان حفاظت محیط زیست در رابطه با تشکیل ساختارهای بین بخشی، تهیه پروتکل های پایش و ضرورت ایجاد ساختارهای سازمانی در این برنامه مدیریت مطالبی را ارائه نمودند. ایشان اظهار داشتند رویکرد زیست بومی همواره یک رویکرد فرا بخشی بوده و فرایند تدوین و اجرای این برنامه همیشه به صورت مشارکتی انجام می شود. در ادامه، نحوه کار گروهی حاضرین در روز اول نشست به منظور بررسی و تدوین ساختار سازمانی بین بخشی برای اجرای برنامه مدیریت در حوضه ی تالاب سولدوز توسط ایشان تشریح شد. سپس حاضرین در جلسه بر اساس نوع و محل فعالیت هر یک از ذینفعان به دو گروه کاری تقسیم شده و نسبت به تدوین ساختارهای سازمانی مدیریتی بین بخشی و مدیریتی تالاب سولدوز در دو سطح استانی، شهرستانی و محلی بر اساس الگوهای برنامه مدیریت زیست بومی موجود برای تالاب های کشور (دریاچه ارومیه، تالاب پریشان، تالاب شادگان) اقدام نمودند.

- ۱- چه ساختارهایی مرتبط با مدیریت تالاب در سطح شهرستان وجود دارد؟
- ۲- برای اجرای این برنامه مدیریت به چه ساختاربین بخشی نیاز داریم؟ آیا از ساختار موجود می توان استفاده کرد یا به ساختار جدیدی نیاز داریم؟
- ۳- شرح وظایف این ساختار برای اجرای برنامه مدیریت چیست؟ چه ارتباطی با ساختار استانی دارد؟
و در ارتباط با تدوین پروتکل پایش دو مورد زیر مورد بحث و بررسی قرار گرفت:
- ۱- برنامه مدیریت جامع تالاب
- ۲- وضعیت کنونی تالاب

گروه اول کاری :

این گروه کاری متشکل از افراد اداری حاضر در جلسه ، ساختارهای سازمانی مدیریتی بین بخشی در تالاب سولدوز را مورد بررسی قرار داده و پس از تجزیه و تحلیل ، جدول زیر را برای ساختارهای موجود ارائه دادند.

اعضا	وظایف	ساختارهای مرتبط
۱- محیط زیست	۱- بررسی وضعیت پسماندهای شهری و روستایی	۱- کار گروه پسماند
۲- بهداشت	۲- اجرای مصوبات توسط ارگانها	۲- کمیته برنامه ریزی
۳- جهاد کشاورزی	۳- مدیریت و بررسی کلیه پسماندهای پزشکی و صنعتی	۳- شورای حفاظت از منابع آب
۴- فرمانداری	۴- تصویب اعتبارات	۴- مدیریت بحران
۵- دامپزشکی	۵- جلوگیری از حفر چاههای غیر مجاز	۵- کمیته برنامه ریزی منابع و مصارف آب
۶- شهرداری و بخشداری	۶- جلوگیری از تردد دستگاههای حفاری غیر مجاز	۶- کارگروه بهداشت
۷- آب و فاضلاب شهری و روستایی	۷- جلوگیری از برداشتهای غیر مجاز از منابع آب	۷- شورای حفاظت از اراضی ملی
۸- راه و شهرسازی	۸- اخذ دستورات لازم از مقامات قضایی	۸- کمیته فنی مدیریت جهاد کشاورزی
۹- امور آب	۹- بحپ و بررسی آلاینده های زیست محیطی	
۱۰- بنیادمسکن	۱۰- جلوگیری از تخریب و تصرف	
۱۱- کلیه اعضای شورای اداری	۱۱- ارائه راهکارهای قانونی جهت جلوگیری از تخریب و تصرف	
۱۲- دادگستری		
۱۳- نیروی انتظامی		
۱۴- منابع طبیعی		
۱۵- اداره کار و تعاون		

گروه کاری دوم :

این گروه کاری متشکل از افراد محلی و اعضای سمن های حاضر در جلسه ، ساختارهای سازمانی مدیریتی بین بخشی در تالاب سولدوز را مورد بررسی قرار داده و پس از تجزیه و تحلیل ، جدول زیر را برای ساختارهای موجود ارائه دادند.

اعضا	وظایف	ساختارهای موجود
۱- از هر روستا یک نفر عضو شورا	۱- توزیع عادلانه آب براساس الگوی کشت	۱- تعاونی آب بران یادگار سولدوز
۲- از هر انجمن محیط زیستی یک نفر	۲- نظارت بر توزیع آب بین کشاورزان	۲- تعاونی آب بران قره داغ
۳- از هر تشکل آب بران یک نفر	۳- حضور در جلسات شورایحفاظت آب شهرستان و برنامه ریزی مصرف آب	۳- تعاونی آب بران داشقین سولار
۴- نماینده سازمان زنان دو نفر	۴- ایجاد اشتغال و در آمد زایی	۴- تعاونی آب بران سولاله سولدوز
۵- نماینده شورا و کشاورزان روستاهای قرده قیط ، گل و یادگارلو چهار نفر	۵- کنترل جمعیت ماهیان	۵- تعاونی صید و صیادی سرین سولار
۶- نماینده NGOها دو نفر	۶- آموزش و فرهنگ سازی در زمینه کارکردها و ارزشهای تالاب	۶- انجمن حفاظت از تالاب درگه سنگی
۷- نماینده آب بران از روستاهای گل ، گرده قیط ، بارانی کرد و عجم ، درگه سنگ ، شیخ احمد ، حسنلو و میمند یک نفر	۷- پاکسازی مناطق آلوده و کمک به احیای تالابها	۷- گروه کوه نوردی آلپ سولدوز
	۸- فعالیت در زمینه حفظ محیط زیست	۸- انجمن همیاران محیط زیست دشت سبز سلدوز
	۹- ترویج معیشتهای جایگزین و پایداری معیشت	۹- سازمان زنان خود سرپرست
		۱۰- سازمان محلی زنان روستای گل
		۱۱- خانه کشاورز
		۱۲- تعاونی زنان روستایی درگه
		۱۳- مجتمع نظام صنفی ارهای کشاورزی

و در ادامه پس از ارائه جداول هریک از گروهها توسط نماینده هر گروه تمامی اعضاء حاضر در جلسه و پرسش و پاسخهای مطرح شده اعضا به تدوین ساختار پیشنهادی برای مدیریت جامع تالاب سولدوز پرداختند که نتیجه به شکل فلوجارت در ذیل آورده شده است .

کمیته محلی مدیریت تالاب سولدوز

رئیس کمیته : فرماندار

**دبیر کمیته: رئیس اداره حفاظت محیط
زیست شهرستان نقده**

اعضاء

دادگستری

بخشداری محمد یار

منابع طبیعی

آب و فاضلاب روستایی

آب و فاضلاب شهری

صدا و سیما

نیروهای نظامی و انتظامی

اداره امور منابع آب

دانشگاه آزاد و پیام نور

مدیریت جهاد کشاورزی

تربیت بدنی

بهداشت و درمان

میراث فرهنگی

آموزش و پرورش

شوراهای اسلامی روستاهای پیرامون تالاب

نماینده اداره کل محیط زیست استان

ها N.G.O

پس از پایان برنامه کاری قسمت اول نشست و مشخص شدن ساختارهای مرتبط با مدیریت تالاب ها و ساختار پیشنهادی و اجرایی برنامه مدیریت زیست بومی تالاب سولدوز در سه سطح استانی، شهرستانی و محلی، در قسمت دوم نشست بر اساس برنامه ریزی صورت گرفته، نسبت به تعیین ساختارهای پایشی، مشکلات و چالش های این برنامه و ارایه راهکارهای پیشنهادی، توسط اعضای حاضر اقدامات لازم صورت پذیرفت.

به همین منظور در ابتدای برنامه خانم اثنی عشری کارشناس محترم دفتر زیستگاه ها و امور مناطق سازمان مروری بر فرایند کلی تدوین برنامه مدیریت زیست بومی نموده و در ادامه توضیحات لازم را در ارتباط با نحوه تدوین و اجرای برنامه پایش برای حاضرین ارایه نمودند. ایشان ضمن ارایه تعریفی کلی از فرایند پایش، اظهار داشتند پایش به شناخت وضعیت موجود، مشکلات پیشرفت فعالیت ها، بازنگری اهداف و بازنگری منابع کمک نموده و نقش مهمی در فرایند تصمیم گیری و اصلاح پروژه خواهد داشت.

مطالعات پایه

ظرفیت سازی و جلب مشارکت

تدوین و تصویب برنامه مدیریت

برنامه مدیریت

پایش، ارزیابی و بازنگری طرح

پس از ارایه توضیحات ایشان، اعضای حاضر در جلسه به منظور بررسی و تدوین برنامه های پایش به سه گروه کاری تقسیم شده و بر اساس الگوهای برنامه مدیریت زیست بومی موجود برای تالاب های کشور (دریاچه ارومیه، تالاب پریشان، تالاب شادگان) در سه بخش آب، تنوع زیستی، اقتصادی و اجتماعی اقدام نمودند. در این روز کاری پس از تدوین برنامه های پایش توسط گروه ها، چالش ها و مشکلات قابل پیش بینی در فرایند اجرای برنامه های پایشی مورد بررسی قرار گرفت و راهکارهای پیشنهادی برای رفع آن ها ارایه شد. پس از پایان کار گروهی، نتایج بدست آمده توسط گروه ها توسط ایشان ارایه شد و حاضرین نقطه نظرات تکمیلی خود را در ارتباط با مطالب تدوین شده عنوان نمودند.

۴-۱- گروه کاری اول:

در این گروه اعضای حاضر به شرح زیر در ارتباط با ارایه برنامه پایش در بخش آب به بحث و تبادل نظر پرداخته و پس از تحلیل های صورت گرفته توسط اعضا در مورد هر یک از موارد ارایه شده در برنامه پایش پیشنهادی، در نهایت ساختار پیشنهادی، چالش ها و راهکارهای اجرای این برنامه پایش در بخش آب توسط اعضا تدوین شد.

ذخیره داده	زمان گزارش دهی	نهاد مسئول	زمان	نقاط نمونه برداری	پارامتر	پایش آب	
						سطحی منتهی به	پایش کیفی
دبیر خانه	سالانه	اداره کل محیط زیست استان سازمان آب منطقه ای	چهار نوبت در سال	ابتدای سد تقاطع جاده مهاباد محل تخلیه به تالاب سولدوز	شوری، PH، سختی، فلزات سنگین، نیترات و فسفات COD, BOD, DO. آفت کش ها، درجه حرارت، EC	زهکش و آبهای سطحی منتهی به	پایش کیفی
دبیر خانه	سالانه	اداره کل محیط زیست استان اب و فاضلاب شهری	چهار نوبت در ابتدای هر فصل	محل تلاقی آب زهکش به تالاب دو نقطه محل خروجی (سرریز) سه نقطه عرصه آبی تالاب	جلبک، میکروبی، باکتری، فیتوپلانکتون، عناصر محلول، عمق نفوذ نور، کاتیون و آنیون	تالاب	پایش کیفی
دبیر خانه	۴ ماه یک بار	محیط زیست شرکت اب منطقه ای	۲ انوبت هر ماه یک نوبت	ابتدای سد بعد از تالاب یادگارلو محل تخلیه به تالاب سولدوز	دبی	زهکش و آبهای منتهی به	پایش کمی

گروه کاری دوم

در این گروه اعضای حاضر به شرح زیر در ارتباط با ارایه برنامه پایش در بخش تنوع زیستی به بحث و تبادل نظر پرداخته و پس از تحلیل های صورت گرفته توسط اعضا در مورد هر یک از موارد ارایه شده در برنامه پایش پیشنهادی، در نهایت ساختار پیشنهادی، چالش ها و راهکارهای اجرای این برنامه پایش در بخش تنوع زیستی توسط اعضا تدوین شد و در قالب جدول زیر به حاضرین در جلسه توسط نماینده گروه ارائه شد.

پایش تنوع زیستی	پارامترها	نقاط نمونه برداری	زمان نمونه برداری	نهاد مسئول	زمان گزارش دهی	ذخیره داده	بودجه مورد نیاز سالانه
پرنندگان آبی دارای اهمیت بین المللی پلیکان، فلامینگو، اردک سر سفید، قو، درنا، پرنندگان شکاری، غاز خاکستری	- تعداد کل - زمستان - گذرانی - تعداد جوجه آوری - جمعیت پرنندگان	نقاط کم عمق جاهای نی زاری زمین های زراعی حاشیه تالاب	فصول بهار و زمستان ۲۰۰۰ لغایت ۱۰ بهمن زمان سر شماری نیمه زمستانه پرنندگان زی و کنار آبی	- اداره کل حفاظت محیط زیست - NGO ها	سالانه نیمه اول و دوم سال	دبیر خانه محیط زیست شهرستان نقده	ملی استانی
ماهیان بومی	- جمعیت - نوع گونه - اندازه	- در نقاط عمیق - حاشیه نی زارها - ورودی زهکش	- فصل بهار - فصل زمستان	- محیط زیست	سالانه	دبیر خانه	ملی استانی
نیزارها			مناطق نیزاری	محیط زیست و منابع طبیعی	آخر فصل بهار	دبیر خانه	ملی استانی
بنتوزها و فیتوپلانکتونها	- جمعیت - پراکنش - گونه	تمامی نقاط	فصول بهار و تابستان	محیط زیست	سالانه	دبیر خانه	ملی و استانی
گراز	- جمعیت - پراکنش	در محل های نیزاری تالاب	فصل بهار	محیط زیست	سالانه	دبیر خانه	ملی و استانی

گروه کاری سوم:

در این گروه اعضای حاضر در ارتباط با ارایه برنامه پایش در بخش اقتصادی- اجتماعی به بحث و تبادل نظر پرداخته و پس از تحلیل های صورت گرفته توسط اعضا در مورد هر یک از موارد ارایه شده در برنامه پایش پیشنهادی، در نهایت ساختار پیشنهادی، چالش ها و راهکارهای اجرای این برنامه پایش در بخش اقتصادی- اجتماعی توسط اعضا در جدول زیر آورده شد.

اهداف مدیریتی	پارامترها	نحوه پایش	زمان پایش	نهاد مسئول	زمان گزارش دهی	ذخیره داده	بودجه مورد نیاز سالانه
گردشگری	تعداد و نوع گردشگر	تکمیل فرم های پایش	فصلی	میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاره محیط زیست	پایان هر فصل	دبیرخانه	ملی استانی
بهره برداری از آبریزان تالاب (ماهگیری)	تعداد دفعات صید میزان صید	اطلاعات دریافتی از صدور پروانه محیط زیستی	۶ ماهه دوم سال	محیط زیست	ماهانه	دبیرخانه	ملی استانی
شکار پرندگان	تعداد دفعات شکار	اطلاعات دریافتی از صدور پروانه محیط زیستی	۶ ماهه دوم سال	محیط زیست	ماهانه	دبیرخانه	ملی استانی
بهره برداری از تولیدات تالابی (نیزار و علوفه)	میزان بهره برداری نوع بهره برداری	پایش محیط	خر فصل پاییز	منابع طبیعی با همکاری محیط زیست	خر فصل پاییز	دبیرخانه	ملی استانی
مشارکت مردم در حفاظت از تالاب	میزان مشارکت نحوه مشارکت	طراحی پرسشنامه و سایر فرم های ارزیابی	۶ ماه یکبار	اداره آموزش و مشارکت محیط زیست با همکاری صدا و سیما	فصلی	دبیرخانه	ملی استانی
آگاهی های زیست محیطی کنشگران تالاب	میزان آگاهی کنشگران	طراحی پرسشنامه و سایر فرم های ارزیابی بررسی اقدامات مردم و جوامع محلی در خصوص تالاب	فصلی	اداره آموزش و مشارکت محیط زیست با همکاری صدا و سیما	فصلی	دبیرخانه	ملی استانی

ارایه نتایج فعالیت گروه های کاری:

پس از انجام کارهای گروهی، نمایندگان هر یک از گروه ها، مباحث مطرح شده در گروه های کاری خود را توضیح داده و در هر یک از موضوعات لحاظ شده در کار گروه خود موارد لازم را بیان نموده و به مسائل مورد سوال در ارتباط با کار گروه خود برای افراد حاضر در کارگاه توضیحات لازم و دلایل توجیهی آن را ارایه نمودند. لازم به ذکر است پیشنهادات تکمیلی حاضرین در ارتباط با نتایج کار گروه ها، در مطالب ارایه شده مربوط به هر گروه لحاظ شده است.

جمع بندی مطالب و تعیین گام های آتی تدوین برنامه:

پس از ارایه نکات فوق در بخش های مختلف مشکلات موجود در این منطقه تالابی، در بخش پایانی این نشست جناب آقای احمدی به مرور فعالیت های این نشست یک روزه پرداخته و موارد مطرحه شده را جمع بندی نموده و ضمن تشکر از تمامی اعضای حاضر در این نشست و عوامل اجرایی آن، اهم برنامه ها و اقدامات آتی فرایند تدوین این برنامه مدیریتی را به شرح ذیل عنوان نمودند:

۱- در گزارش دومین نشست اصلاحات لازم در ارتباط با راهبردهای تعیین شده، اقدامات اولویت دار و دستگاه های مسئول و همکار با توجه به نظرات ذینفعان در سومین نشست مورد بازنگری قرار گرفته و این گزارش همراه با گزارش سومین نشست برای اظهار نظر نهایی و تایید برای ذینفعان ارسال شود.

۲- با توجه به وضعیت بحرانی تالاب سولدوز امید است با مشارکت و همکاری تمامی ذینفعان هر چه سریعتر این برنامه مدیریتی به مرحله اجرا در آمده تا این تالاب ها به سرنوشت دریاچه ارومیه دچار نشده و ما در آینده شاهد وضعیت بهتر این تالاب ها باشیم. در خاتمه این نشست یک روزه جناب آقای رعنا قد رئیس اداره محیط طبیعی اداره کل ضمن تشکر از حضور تمامی ذینفعان و دست اندر کاران این مجموعه تالابی و تمامی همکاران سازمانی و استانی که در برگزاری این نشست تلاش نمودند، اظهار داشتند نقش این تالاب ها به دلیل شرایطی که برای زندگی انواع زیستمدانان به طور مستقیم یا غیرمستقیم ایجاد می نمایند، بسیار پررنگ بوده و وجود یا عدم وجود این تالاب ها می تواند تاثیرات اقتصادی و اجتماعی زیادی در منطقه داشته باشد. ایشان در ادامه عرایض خود برگزاری این نشست ها را همراه با ارتقای علمی افراد حاضر و جمع آوری اطلاعات به روز، بسیار مفیدتر دانسته و افزودند این نشست ها باید به ارایه راهکارهای عملی و اجرایی منجر شده تا تصمیمات اتخاذ شده در این زمینه از یک ضمانت اجرایی برخوردار بوده و تاثیرگذار در بهبود وضعیت این تالاب ها باشد. ایشان در خاتمه بیانات خود بار دیگر از تمامی همکاران استانی که در برگزاری این نشست تلاش نمودند، تقدیر و تشکر به عمل آوردند.

این نشست در ساعت ۱۷ روز ۱۶ ابان ماه سال جاری به کار خود پایان داد.

اسامی اعضای شرکت کننده در نشست سوم تدوین برنامه جامع مدیریت تالاب سولدوز:

ردیف	نام و نام خانوادگی	دستگاه اجرایی	شماره تماس
۱	حمید رعنا قد	محیط زیست استان	۰۹۱۴۳۴۶۸۵۷۵
۲	کیومرث جهان گرد	امور منبع آب	۰۹۱۴۳۴۲۸۵۰۹
۳	فرامرز سفری	حفاظت محیط زیست	۰۹۱۴۴۴۹۲۰۹۹
۴	جعفر سین فام	نماینده فرمانداری	۰۹۱۴۱۴۶۲۶۶۷
۵	مصطفی باز افکن	دهیار روستای گل	۰۹۱۴۴۴۶۹۸۶۹
۶	نصرت شبرزاد	انجمن همیاران دشت سبز سلدوز	۰۹۱۴۹۳۹۰۲۴۲
۷	علی عبداللهی	اداره کل حفاظت محیط زیست	۰۹۱۴۷۱۴۲۶۸۲
۸	آرش مرادپور	آب و فاضلاب روستایی نقده	۰۹۱۴۴۴۳۸۱۳۴
۹	امید بنایی	محیط زیست استان	۰۹۱۴۴۴۶۷۹۶۶
۱۰	مهری اثنی عشری	طرح حفاظت از تالابهای ایران	۰۲۱۴۲۷۸۱۸۸۵
۱۱	اسرا مجیدی	محیط زیست استان	۰۴۴۳۳۸۲۶۸۰۰
۱۲	قربانعلی جلیل زاده	دهیار شیخ احمد	۰۹۱۴۹۳۷۹۷۰۲
۱۳	زبیر قیطران	دهیار گرده قیط	۰۹۱۴۸۳۳۰۳۴۷
۱۴	علی حسن زاده	انجمن همیاران دشت سبز سلدوز	۰۹۱۴۹۷۸۴۶۳۳
۱۵	امین سروان زاده	سد حسنلو	۰۹۱۴۴۴۱۵۸۳۴

۰۹۱۴۴۸۴۰۰۳۲	دهیار یادگارلو	عیوض صالحی	۱۶
۰۹۱۴۴۴۰۴۶۱۲	انجمن همیاران دشت سبز سولدوز	محمد رضا جلیل پور	۱۷
۰۹۱۴۴۳۹۱۲۶۷	رئیس همیاران دشت سبز سلدوز	عمران ملازاده	۱۸
۰۹۱۴۴۴۳۷۲۹۰	کارشناس محیط زیست نقده	اکبر دهقانی	۱۹
۰۹۱۴۸۷۲۰۴۶۵	کارشناس محیط زیست نقده	نصیبه رحیمی	۲۰
۰۹۱۴۹۴۱۸۸۳۵	کارشناس محیط زیست استان	سمیه خوش آمد	۲۱
۰۹۱۴۳۴۴۲۲۳۱	انجمن همیاران دشت سبز سلدوز	محرم ملازاده	۲۲
۰۹۱۴۳۴۳۰۵۴۶	منبع طبیعی نقده	عزیز زارع	۲۳
۰۹۱۴۴۴۵۶۵۱۹	محیط زیست نقده	لقمان قادری	۲۴
۰۹۱۴۹۴۲۶۵۰۵	انجمن حفاظت از تالاب درگه سنگی	ادریس وهابی	۲۵
۰۹۳۵۵۶۱۲۰۶۵	کارشناس دفتر طرح حفاظت از تالابها	اسماعیل آهنگری	۲۶